



Brüssel, 13. september 2023
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0392(COD)

12714/23
ADD 1

PI 133
COMPET 840
MI 718
IND 450
IA 213
CODEC 1543

MÄRKUS

Saatja:	Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja:	Nõukogu
Eelmise dok nr:	12183/23 ADD 1
Komisjoni dok nr:	15400/22 + ADD 1-5
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV disainilahenduste õiguskaitse kohta (uuesti sõnastatud) – Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu (konkurentsivõime) 25. septembri 2023. aasta istungiks eespool nimetatud ettepanekut käsitlev eesistujariigi kompromisstekst.

Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on tähistatud **paksus allajoonitud kirjas** või nurksulgudega [...].

2022/0392 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

disainilahenduste õiguskaitse kohta (uuesti sõnastatud)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 114 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 98/71/EÜ² tuleb teha mitmeid muudatusi. Selguse huvides tuleks direktiiv uuesti sõnastada.

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/71/EÜ disainilahenduste õiguskaitse kohta (EÜT L 289, 28.10.1998, lk 28).

- (2) Direktiiviga 98/71/EÜ ühtlustati liikmesriikide disainilahendusi käsitlevate materiaalõiguslike normide olulisemaid sätteid, mille kohta nende vastuvõtmise ajal leiti, et need mõjutavad siseturu toimimist kõige otsesemalt, kuna need takistasid liidus kaupade vaba liikumist ja teenuste osutamise vabadust.
- (3) Liikmesriikide siseriiklike õigusaktidega pakutav disainilahenduste kaitse toimib paralleelselt kaitsega, mida pakutakse liidu tasandil Euroopa Liidu disainilahenduste (edaspidi „ELi disainilahendused“) kaudu, mis on oma olemuselt ühtsed ja kehtivad kogu liidus, nagu on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 6/2002³. Disainilahenduste süsteemide paralleelne olemasolu ja tasakaal liikmesriikide ja liidu tasandil on liidus intellektuaalomandi kaitse nurgakivi.
- (4) Koosõlas parema õigusloome tegevuskavaga,⁴ mille eesmärk on liidu poliitika korrapärase läbivaatamine, korraldas komisjon liidu disainilahenduste kaitse süsteemide ulatusliku hindamise, mis hõlmas põhjalikke majandusalaseid ja õiguslikke hinnanguid, mida toetasid mitmed uuringud.
- (5) Oma [...] **10.** novembri 2020. aasta järelustes intellektuaalomandi poliitika ja tööstusdisainilahenduste süsteemi läbivaatamise kohta liidus⁵ kutsus nõukogu komisjoni üles esitama ettepanekuid määruse (EÜ) nr 6/2002 ja direktiivi 98/71/EÜ läbivaatamiseks. Läbivaatamise aluseks oli vajadus ajakohastada tööstusdisainilahenduste süsteeme ning muuta disainilahenduste kaitse üksikautorite ja ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks atraktiivsemaks. Läbivaatamist taotleti eelkõige selleks, et uurida ja kaaluda muudatusi, mille eesmärk on toetada ja tugevdada liidu, riiklike ja piirkondlike disainilahenduste kaitse süsteemide vastastikust täiendavust, ning teha täiendavaid jõupingutusi liidu disainilahenduste kaitse süsteemis esinevate lahknevuste vähendamiseks.

³ Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 3, 5.1.2002, lk 1).

⁴ Komisjoni teatis „Parem õigusloome paremate tulemuste saavutamiseks – ELi tegevuskava“ (COM(2015) 215 final).

⁵ Nõukogu järelused intellektuaalomandi poliitika ja tööstusdisainilahenduste süsteemi läbivaatamise kohta liidus 2020/C 379 I/01 (ELT C 379I, 10.11.2020, lk 1).

- (6) Hindamise lõpptulemustele tuginedes teatas komisjon oma 25. novembri 2020. aasta teatises „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks“,⁶ et olles edukalt reforminud liidu kaubamärke käsitlevaid õigusakte, asub ta läbi vaatama disainilahenduste kaitset käsitlevaid liidu õigusakte.
- (7) Oma 10. novembri 2021. aasta raportis intellektuaalomandi tegevuskava kohta⁷ väljendas Euroopa Parlament heameelt komisjoni valmisoleku üle ajakohastada disainilahenduste kaitset käsitlevaid liidu õigusakte, kutsus komisjoni üles taotluste esitamise ja kehtetuks tunnistamise menetlusi liikmesriikides veelgi ühtlustama ning soovitas suurema õiguskindluse huvides kaaluda võimalust viia direktiiv 98/71/EÜ ja määrus (EÜ) nr 6/2002 omavahel vastavusse.
- (8) Konsulteerimine ja hindamine näitasid, et vaatamata liikmesriikide õigusaktide varasemale ühtlustamisele on siiski veel valdkondi, kus edasine ühtlustamine võiks avaldada konkurentsivõimele ja majanduskasvule positiivset mõju.
- (9) Selleks et tagada hästi toimiv siseturg ja vajaduse korral hõlbustada disainilahenduse õiguste omandamist, haldamist ja kaitset liidus, et seeläbi suurendada liidu ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate kasvu ja konkurentsivõimet, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse tarbijate huve, tuleb õigusnormide ühtlustamist, mis on saavutatud direktiiviga 98/71/EÜ, laiendada ka muudele disainilahendusi käsitlevate materiaalõiguslike normide aspektidele, millega reguleeritakse registreerimise kaudu kaitstud disainilahendusi vastavalt määrusele (EÜ) nr 6/2002.

⁶ Komisjoni teatis (COM(2020) 760 final) Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Innovatsioonipotentsiaali rakendamine – intellektuaalomandi tegevuskava ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamise suurendamiseks“.

⁷ Raport intellektuaalomandi tegevuskava kohta ELi majanduse taastamise ja vastupidavuse toetamiseks (2021/2007(INI)).

- (10) Lisaks on vaja ühtlustada menetluseeskirju, et hõlbustada liidus disainilahenduste õiguste omandamist, haldamist ja kaitset. Seepärast tuleks teatavad peamised menetlusõiguse sätted, mis käsitlevad disainilahenduse registreerimist liikmesriikides ja ELi disainilahenduste süsteemi, omavahel vastavusse viia. Liikmesriikide õiguse alusel toimuvate menetluste puhul on piisav, kui kehtestatakse üldpõhimõtted ja jäetakse liikmesriikidele võimalus kehtestada üksikasjalikumad normid.
- (11) Käesolev direktiiv ei välista disainilahenduste suhtes selliste [...] õigusaktide kohaldamist, millega sätestatakse muu kui disainilahendusena registreerimisest või avaldamisest tulenev kaitse, näiteks registreerimata disainilahenduse õigustega **seotud liidu õigusaktide või** kaubamärkide, patentide ja kasulike mudelite, kõlvatu konkurentsi või tsiviilvastutusega seotud **siseriiklike või liidu** õigusaktide kohaldamist.
- (12) Oluline on kehtestada konkreetsest registreeritud disainilahenduse kaitse seadusest ning autoriõiguse seadusest tuleneva kaitse kumulatsiooni põhimõte, mille kohaselt peaksid disainilahenduse õigustega kaitstud disainilahendused olema kaitsekõlblikud ka autoriõigusega teostena, tingimusel et [...] autoriõiguse nõuded on täidetud.
- (13) Siseturu eesmärkide saavutamine nõuab, et registreeritud disainilahenduse õiguse omandamise tingimused oleksid kõikides liikmesriikides ühesugused.
- (14) Selleks on vaja määratleda ühtsed disainilahenduse ja toote mõisted, mis on selged, läbipaistvad ja tehnoloogiliselt ajakohased ning võtavad arvesse selliste uute disainilahenduste tulekut, mis ei ole inkorporeeritud füüsilistesse toodetesse. Kuigi asjaomaste toodete loetelu ei ole ammendav, on asjakohane eristada tooteid, mis on inkorporeeritud füüsilisse objekti, kujutatud graafiliselt või mis ilmnevad [...] sise- **või välis**keskkonna kujundamiseks mõeldud esemete ruumilisest paigutusest. Selles kontekstis tuleks tunnistada, et **animeeritus, näiteks toote** elementide liikumine [...] **või** üleminek [...] võib mõjutada disainilahenduste välimust, eelkõige siis, kui disainilahendus ei ole inkorporeeritud füüsilisse objekti.

- (15) Lisaks on vaja määratleda ühtsed uudsuse ja eristatavuse nõuded, millele registreeritud disainilahenduse õigused peavad vastama.
- (16) Kaupade vaba liikumise hõlbustamiseks on vaja põhimõtteliselt tagada, et registreeritud disainilahenduse õigused annaksid õiguste omanikule kõigis liikmesriikides võrdväärse kaitse.
- (17) Õiguste omanikule antakse registreerimisel kaitse toote tervikliku või osalise disainilahenduse nende tunnuste osas, mis on taotluses selgelt ära näidatud ning avaldamise teel või vastava toimikuga tutvumise võimaldamise kaudu avalikkusele kättesaadavaks tehtud.
- (18) [...] **Peale taotluses nähtavalt esitamise** ei pea disainilahenduse tunnused disainilahenduse kaitse saamiseks olema ühelgi konkreetsel ajal ega üheski konkreetses olukorras nähtavad [...]. [...] **E**randina sellest põhimõttest ei tohiks kaitset laiendada nendele koostisosadele, mis ei ole mitmeosalise toote tavapärase kasutamise ajal nähtavad, ega osa sellistele tunnustele, mis ei ole pärast osa paigaldamist nähtavad või mis eraldivõetuna ei vastaks uudsuse ja eristatavuse nõuetele. Seepärast tuleks mitmeosalise toote koostisosade disainilahenduse tunnused, millele kaitse kõnealustel põhjustel ei laiene, jätta disainilahenduse teiste tunnuste kaitsekõlblikkuse hindamisel arvesse võtmata.
- (19) Kuigi tootenimetused ei mõjuta disainilahenduse kui sellise kaitse ulatust, võivad need koos disainilahenduse kujutisega aidata kindlaks määrata selle toote laadi, milles disainilahendus sisaldub või millel seda kavatsetakse kasutada. Lisaks muudavad tootenimetused lihtsamaks disainilahenduste otsingud tööstusomandi õiguskaitse keskameti peetavas disainilahenduste registris. Seepärast tuleks enne registreerimist kindlaks teha täpsed tootenimetused, mis hõlbustavad otsinguid ja suurendavad registri läbipaistvust ja juurdepääsetavust, ilma taotlejaid liigselt koormamata.

- (20) Disainilahenduse eristatavuse hindamisel tuleks aluseks võtta see, kas disainilahendust vaatleva asjatundja üldmulje erineb muljest, mille talle jätavad mis tahes muud disainilahendused, mis moodustavad osa olemasolevast disainilahendusest, võttes seejuures arvesse disainilahendust kasutava või seda sisaldava toote laadi ning eelkõige tööstussektorit, millesse see kuulub, ja asjaolusid, mis piirasid disainilahenduse väljatöötamisel autori vabadust.
- (21) Tuleks vältida tehniliste uuenduste takistamist disainilahenduse kaitse andmisega disainilahendustele, mis koosnevad ainult sellistest tunnustest või selliste tunnuste kogumitest, mis tulenevad üksnes tehnilisest otstarbest. Arusaadavalt ei tähenda see, et disainilahendus peab omama esteetilist väärtust. Registreeritud disainilahenduse õiguse võib kehtetuks tunnistada, kui väliste tunnuste valikul ei ole mänginud rolli muud kaalutlused peale vajaduse, et toode täidaks tehnilist funktsiooni, eelkõige need kaalutlused, mis on seotud visuaalse aspektiga.
- (22) Samuti ei tohi takistada eri marki toodete koostalitlusvõimet kaitse laiendamisega mehaaniliste ühenduskohtade disainilahendustele.
- (23) Sellele vaatamata võivad moodultoodete mehaanilised ühenduskohad olla moodultoodete uudsete omaduste oluliseks osaks ning neil võib olla suur turustamisväärtus, mistõttu need peaksid olema kaitsekõlblikud.
- (24) Disainilahenduse õigus ei tohiks anda kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega. Käesolev direktiiv ei püüa ühtlustada siseriiklikke arusaamu avalikust korrast või üldtunnustatud kõlblusnormidest.
- (25) Siseturu sujuvaks toimimiseks on äärmiselt oluline registreeritud disainilahenduse õigustest tuleneva kaitse kestuse ühtlustamine.
- (26) Käesoleva direktiivi sätteid ei piira konkurentsireeglite kohaldamist Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 alusel.

- (27) Registreerimata jätmise sisulised alused ning kõigis liikmesriikides kehtivad registreeritud disainilahenduse õiguste kehtetuks tunnistamise sisulised alused peaksid olema ammendavalt loetletud.
- (27a) Selleks et vältida selliste tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 6ter loetlemata sümbolite väärkasutamist, mis on liikmesriigis erilise avaliku huvi objektiks, peaks liikmesriikidel siiski olema vabadus näha ette registreerimata jätmise konkreetsed alused. Selleks et vältida rahvusliku tähtsusega kultuuripärandisse kuuluvate elementide, sealhulgas näiteks artefaktide, käsitöö, kostüümide, mälestiste või hoonete rühma alusetut registreerimist ja omastamist, peaks liikmesriikidel olema vabadus näha ette registreerimata jätmise ja kehtetuks tunnistamise konkreetsed alused.**
- (28) Pidades silmas 3D-printimistehnoloogia kasvavat kasutuselevõttu eri tööstusharudes, on disainilahenduse õiguste omanikel raskem tulemuslikult takistada oma kaitstud disainilahenduste lihtsat ebaseaduslikku kopeerimist – seepärast on asjakohane ette näha, et iga sellise andmekandja või tarkvara loomine, allalaadimine, kopeerimine ja kättesaadavaks tegemine, mis salvestab disainilahenduse eesmärgiga reprodutseerida kaitstud disainilahenduse õigusi rikkuv toode, kujutab endast disainilahenduse kasutamist viisil, milleks on vaja õiguste omaniku luba.
- (29) Selleks et tugevdada disainilahenduste kaitset ja tulemuslikumalt võidelda võltsimise vastu ning kooskõlas rahvusvaheliste kohustusega, mis liikmesriigid on võtnud Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) raames, eelkõige kohustustega, mis tulenevad üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe transiidivabadust käsitlevast V artiklist ning geneeriliste ravimite puhul TRIPS-lepingust ja rahvatervist käsitlevast deklaratsioonist, peaks registreeritud disainilahenduse õiguse omanikul olema õigus takistada kolmandaid isikuid toomast kolmandatest riikidest pärit tooteid liikmesriiki, kus disainilahendus on registreeritud, ilma neid tooteid seal vabasse ringlusesse laskmata, kui disainilahendus sisaldub neis toodetes või seda on kasutatud nendel toodetel identsena ja ilma loata või kui disainilahendust ei ole võimalik olulistest aspektides eristada selliste toodete välimusest.

- (30) Selleks peaks registreeritud disainilahenduse õiguse omanikul olema lubatud takistada õigusi rikkuva toote sisenemist tolliterritooriumile ja selle suunamist mis tahes tolliprotseduuridele, sealhulgas eelkõige transiidile, ümberlaadimisele, ladustamisele, vabatoonidesse, ajutisele ladustamisele, seestöötlemisele või ajutisse importi, ka siis, kui sellist toodet ei ole kavas lasta asjaomase liikmesriigi turule. Tollikontrolli tegemisel peaksid tolliasutused kasutama volitusi ja menetlusi, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 608/2013,⁸ seda ka õiguse omaniku taotlusel. Eelkõige peaksid tolliasutused tegema asjakohaseid kontrole riskianalüüsi kriteeriumide alusel.
- (31) Selleks et ühitada omavahel vajadus tagada disainilahenduse õiguste tulemuslik kaitse ja vajadus vältida seaduslike toodete vaba liikumise takistamist, peaks disainilahenduse omaniku õigus kaotama kehtivuse, kui hilisema menetluse käigus, mille on algatanud kohus või muu asutus, mis on pädev tegema sisulist otsust selle kohta, kas registreeritud disainilahenduse õigusi on rikutud, suudab deklarant või toodete valdaja tõendada, et registreeritud disainilahenduse omanikul ei ole õigust keelata lõppsihtriigis toodete turule laskmist.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1383/2003 (ELT L 181, 29.6.2013, lk 15).

- (32) Registreeritud disainilahenduse õigusest tulenevate ainuõiguste suhtes tuleks kohaldada asjakohaseid piiranguid. Lisaks eraviisilisele ja mittekaubanduslikule kasutamisele ning eksperimentaalsel eesmärgil tehtavatele toimingutele peaks lubatud kasutamine hõlmama reprodutseerimist tsiteerimise või õpetamise eesmärgil, viitamist võrdleva reklaami kontekstis ning kasutamist kommenteerimiseks või paroodiaks, tingimusel et need toimingud on kooskõlas hea kaubandustavaga ega kahjusta põhjendamatult disainilahenduse tavapärasest kasutamist. Disainilahenduse kasutamist kolmandate isikute poolt kunstilise eneseväljenduse raames tuleks lugeda õigustatuks, kui see on samal ajal kooskõlas ausa tööstus- ja kaubandustavaga. Lisaks tuleks käesolevat direktiivi kohaldada viisil, mis tagab põhiõiguste ja -vabaduste, eelkõige sõnavabaduse täieliku austamise.
- (33) Disainilahenduste kaitse eesmärk on anda ainuõigused toote välimusele, kuid mitte monopoolseid õigusi toote kui sellise üle. Selliste disainilahenduste kaitsmine, millel ei ole praktilist alternatiivi, viiks tegelikult tootemonopoli tekkimiseni. Selline kaitse oleks lähedal disainilahenduste kaitse süsteemi kuritarvitamisele. Kui kolmandatel osapooltel on õigus toota ja müüa varuosi, säilib konkurents. Kui disainilahenduste kaitse laieneb varuosadele, siis sellised kolmandad osapooled rikuvad neid õigusi, konkurents kaob ja disainilahenduse õiguse omanikule antakse tegelikult tootemonopol.
- (34) Erinevused liikmesriikide õigusaktides, mis käsitlevad kaitstud disainilahenduste kasutamise lubamist mitmeosalise toote remontimiseks, et taastada selle algne välimus, kui toode, milles disainilahendus sisaldub või millel seda on kasutatud, moodustab osa mitmeosalisest tootest, mille välimusest kaitstav disainilahendus sõltub, mõjutavad otseselt siseturu rajamist ja toimimist. Sellised erinevused moonutavad siseturul konkurentsi ja kaubandust ning kahjustavad õiguskindlust.

- (35) Seepärast on siseturu sujuvaks toimimiseks ja ausa konkurentsi tagamiseks vaja ühtlustada liikmesriikide disainilahenduste kaitse alaseid õigusakte selles osas, mis puudutab kaitstud disainilahenduste kasutamist mitmeosalise toote remontimiseks, et taastada sellise toote algne välimus, ja neisse on vaja lisada remondiklausel, mis on sarnane määruses (EÜ) nr 6/2002 juba sisalduva klausliga ja mida kohaldatakse liidu tasandil ELi disainilahenduste suhtes, kuid mille kohaldamine piirdub sõnaselgelt üksnes mitmeosaliste toodete välimusest sõltuvate koostisosadega. Kuna sellise remondiklausli eesmärk on muuta disainilahenduse õiguste kaitse teostamatuks, kui mitmeosalise toote koostisosa disainilahendust kasutatakse mitmeosalise toote remontimiseks, et taastada selle algne välimus, tuleks remondiklausel lisada kaitsemeetmete hulka, mida saab käesoleva direktiivi alusel kasutada disainilahenduse õiguste rikkumise korral. Lisaks tuleks selleks, et tarbijaid mitte eksitada, vaid et nad saaksid teha teadliku valiku konkureerivate toodete vahel, mida remondiks kasutada, õigusaktides samuti selgelt sätestada, et remondiklauslile ei saa tugineda koostisosa valmistaja või müüja, kes ei ole tarbijaid nõuetekohaselt teavitanud mitmeosalise toote remondiks kasutatava toote **kaubanduslikust** päritolust, **tavaliselt tootjast**.
- (36) Selleks et vältida olukorda, kus liikmesriikide erinevad varasema kasutamise tingimused põhjustavad eri liikmesriikides erinevusi sama disainilahenduse õiguslikus jõus, on asjakohane tagada, et igal kolmandal isikul, kes suudab tõendada, et ta on enne disainilahenduse taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude korral enne prioriteedikuupäeva heauskselt alustanud liikmesriigis sellise registreeritud disainilahenduse õiguse kaitse alla kuuluva disainilahenduse kasutamist või on selleks teinud tegelikke ja olulisi ettevalmistusi, mida ei ole asjaomase disainilahenduse pealt kopeeritud, oleks õigus seda disainilahendust piiratud määral kasutada.

- (37) Selleks et hõlbustada ja parandada disainilahenduste õiguskaitse kättesaadavust ning suurendada õiguskindlust ja prognoositavust, peaks disainilahenduste registreerimise kord liikmesriikides olema tõhus ja läbipaistev ning järgima ELi disainilahenduste suhtes kohaldatavate normidega sarnaseid norme.
- (38) Seepärast on vaja sätestada **põhilised** ühtsed eeskirjad, mis käsitlevad nõudeid ja tehnilisi vahendeid selleks, et esitada taotluse esitamise etapis disainilahendus [...] ükskõik millises visuaalse reproduktsiooni vormis, võttes arvesse tehnilisi edusamme disainilahenduste visualiseerimisel ja liidu tööstuse vajadusi uute (digitaalsete) disainilahenduste osas. Lisaks peaksid liikmesriigid kehtestama ühtlustatud standardid tavade lähendamise teel.
- (39) Suurema tõhususe huvides on samuti asjakohane lubada disainilahenduse taotlejatel koondada mitu disainilahendust ühte koondtaotlusesse, ilma et seejuures kohaldataks nende suhtes tingimust, et tooted, millesse disainilahendused kavatsetakse lisada või millel neid kavatsetakse kasutada, peavad kuuluma rahvusvahelise tööstusdisainilahenduste klassifikatsiooni samasse klassi.
- (40) Disainilahenduse registreerimisele järgnev tavapärane avaldamine võib mõningatel juhtudel takistada või ohustada disainilahendusega seotud kaubandustehingute õnnestumist. Sellistel juhtudel on lahenduseks võimalus avaldamine edasi lükata. Ühtsuse ja suurema õiguskindluse huvides ning selleks, et aidata ettevõtjatel vähendada disainilahenduste haldamise kulusid, tuleks avaldamise edasilükkamise suhtes kohaldada liidus samu eeskirju.
- (41) Et tagada ettevõtjatele võrdsed tingimused ja disainilahenduste kaitse võrdne kättesaadavus kogu liidus ning hoida taotlejate jaoks registreerimisest ja muudest menetlustest tingitud koormus võimalikult väiksena, peaksid kõik liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametid **ja Beneluxi intellektuaalomandi büroo** oma *ex officio* sisulises kontrollis piirduma käesolevas direktiivis ammendavalt loetletud registreerimata jätmise põhjuste puudumisega, nagu Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet (EUIPO) teeb liidu tasandil.

- (42) Selleks et pakkuda [...] **muid** vahendeid disainilahenduse õiguste kehtetuks tunnistamiseks, peaks liikmesriikidel **olema lubatud** näha ette kehtetuks tunnistamise haldusmenetlus, mis on sobivas ulatuses viidud vastavusse sellega, mida kohaldatakse registreeritud ELi disainilahenduste suhtes liidu tasandil.
- (43) On soovitatav, et liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametid ja Beneluxi intellektuaalomandi büroo teeksid omavahel ja EUIPOga koostööd kõigis disainilahenduse registreerimise ja haldamise valdkondades, et edendada tavade ja vahendite ühtlustamist, nagu ühtsete või ühendatud andmebaaside ja portaalide loomine ja ajakohastamine konsulteerimise ja otsingute tegemise otstarbel. Lisaks peaksid liikmesriigid tagama, et nende tööstusomandi õiguskaitse keskametid ja Beneluxi intellektuaalomandi büroo teevad omavahel ja EUIPOga koostööd kõigis muudes tegevusvaldkondades, mis on liidus disainilahenduste kaitsmiseks olulised.
- (44) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt luua hästitoimiv siseturg ja edendada seda ning hõlbustada liidus disainilahenduste õiguste registreerimist, haldamist ja kaitset, et suurendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, vaid seda on selle ulatuse ja toime tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale, kui on vajalik nende eesmärkide saavutamiseks.

- (45) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁹ artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [...].
- (46) Kohustus võtta käesolev direktiiv liikmesriigi õigusesse üle piirdub nende sätetega, mida on võrreldes direktiiviga 98/71/EÜ oluliselt muudetud. Muutmata sätete ülevõtmise kohustus tuleneb kõnealusest varasemast direktiivist.
- (47) Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud I lisas osutatud direktiivi liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäevadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse:
 - a) liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametites registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
 - b) Beneluxi intellektuaalomandi büroos registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
 - c) liikmesriigis kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete alusel registreeritud disainilahenduste õiguste suhtes;
 - d) punktides a, b ja c osutatud disainilahenduste õiguste taotluste suhtes.
2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel hõlmab disainilahenduse registreerimine ka selle avaldamist pärast disainilahenduse taotluse esitamist sellise liikmesriigi tööstusomandi õiguskaitse keskametile, kus kõnealune avaldamine toob kaasa disainilahenduse õiguse jõustumise.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „keskamet“ – **liikmesriigi** tööstusomandi õiguskaitsese keskamet **või Beneluxi intellektuaalomandi büroo**, millele [...] on usaldatud disainilahenduste registreerimine;
- (2) „register“ – keskameti peetav disainilahenduste register;
- (3) „disainilahendus“ – toote või selle osa välimus, mis tuleneb toote enese ja/või selle kaunistuste omadustest, eelkõige joontest, piirjoontest, värvidest, kujust, faktuurist, materjalist, kaasa arvatud nende tunnuste liikumistest, üleminekutest või muul viisil animeeritusest;
- (4) „toode“ – mis tahes tööstuslikult või käsitsi loodud objekt, v.a arvutiprogrammid, olenemata sellest, kas see sisaldub füüsilises esemes või on teostatud [...] **mittefüüsilisel** kujul, kaasa arvatud:
 - a) pakend, komplektid, [...] sise- **või välis**keskkonna moodustavate esemete ruumiline paigutus ja osad, mis on ette nähtud mitmeosaliseks tooteks kokkupanekuks;
 - b) graafilised teosed või sümbolid, logod, pinnamustrid, tüpograafilised kirjatüübid ja graafilised kasutajaliidesed [...];
- (5) „mitmeosaline toode“ – mitmest osast koosnev toode, mida on võimalik osade asendamiseks lahti võtta ja uuesti kokku panna.

2. PEATÜKK

DISAINILAHENDUSI KÄSITLEV MATERIAALÕIGUS

Artikkel 3

Kaitsekõlblikkus

1. Liikmesriigid kaitsevad disainilahendusi üksnes disainilahenduste registreerimise teel ja annavad nende omanikele käesoleva direktiivi sätete kohaselt ainuõiguse.
2. Disainilahendust kaitstakse disainilahenduse õigusega juhul, kui see on uudne ja eristatav.
3. Disainilahendus, mida kasutatakse või mis sisaldub mitmeosalise toote koostisosaks olevas tootes, loetakse uudseks ja eristatavaks:
 - a) kui koostisosa on pärast mitmeosalisse tootesse paigutamist selle tavakasutuse ajal nähtav ning ja
 - b) selles ulatuses, mil koostisosa kõnealused nähtavad tunnused vastavad eraldivõetuna uudsuse ja eristatavuse nõuetele.
4. Lõike 3 punkti a kohane „tavakasutus“ tähistab kasutamist lõppkasutaja poolt ning ei hõlma hooldust, teenindust ega remonti.

Artikkel 4

Uudsus

Disainilahendus loetakse uudseks, kui enne registreerimistaotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikuupäeva ei ole avalikkusele kättesaadavaks tehtud identset disainilahendust. Disainilahendused loetakse identseks, kui nende omadused erinevad vaid ebaoluliste üksikasjade poolest.

Artikkel 5

Eristatavus

1. Disainilahendus loetakse eristatavaks, kui asjatundja üldmulje sellest erineb kõikide nende disainilahenduste üldmuljest, mis on avalikkusele kättesaadavaks tehtud enne disainilahenduse registreerimistaotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikuupäeva.
2. Eristatavuse hindamisel võetakse arvesse asjaolusid, mis piiravad disainilahenduse väljatöötamisel autori vabadust.

Artikkel 6

Avalikustamine

1. Artiklite 4 ja 5 kohaldamisel loetakse disainilahendus olevat avalikkusele kättesaadavaks tehtud, kui see on pärast registreerimist või muul ajal avaldatud trükis, seda on esitatud näitusel, kasutatud kaubavahetuses või see on muul viisil avalikustatud, välja arvatud juhul, kui liidus tegutsevatel asjaomase sektori ringkondadel ei olnuks mõistliku ootuse kohaselt võimalik sellest tavapärase majandustegevuse käigus teada saada enne registreerimistaotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikuupäeva. Disainilahendust ei loeta siiski olevat avalikkusele kättesaadavaks tehtud, kui see on avalikustatud üksnes kolmandale isikule, kelle puhul kehtib otsene või kaudne konfidentsiaalsusnõue.

2. Avalikustamist ei võeta artiklite 4 ja 5 kohaldamisel arvesse juhul, kui avalikustatud disainilahendus, mis on identne disainilahendusega, mille kaitsmist liikmesriigi registreeritud disainilahenduse õiguse näol taotletakse, või ei erine oma üldmuljelt sellest, on avalikkusele kättesaadavaks tehtud:
 - a) autori, tema õigusjärglase või kolmanda isiku poolt autori või tema õigusjärglase antud teabe või sooritatud tegevuse alusel ja
 - b) 12 kuu jooksul enne taotluse esitamise kuupäeva või prioriteedinõude puhul enne prioriteedikoopäeva.
3. Lõiget 2 kohaldatakse ka juhul, kui disainilahendus on avalikkusele kättesaadavaks tehtud autori või tema õigusjärglase suhtes toime pandud õigusvastase teo tagajärjel.

Artikkel 7

Tehnilisest otstarbest tulenevad disainilahendused ja ühenduskohtade disainilahendused

1. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset toote nendele välistunnustele, mis tulenevad üksnes selle tehnilisest otstarbest.
2. Disainilahenduse õigus ei anna kaitset toote nendele välistunnustele, mida on tarvis reprodutseerida täpselt sama kuju ja suurusega selleks, et disainilahendust sisaldavat või seda kasutavat toodet saaks mehaaniliselt ühendada teise tootega või paigutada viimase sisse, ümber või külge nii, et kumbki toode võiks täita oma otstarvet.
3. Olenemata lõikest 2 annab disainilahenduse õigus artiklites 4 ja 5 sätestatud tingimustel kaitse disainilahendusele, mille ülesandeks on võimaldada mitme vastastikku vahetatava toote monteerimist või ühendamist moodulsüsteemiks.

Artikkel 8

Avaliku korra või kõlbluse vastased disainilahendused

Disainilahenduse õigus ei anna kaitset disainilahendusele, mis on vastuolus avaliku korra või üldtunnustatud kõlblusnormidega.

Artikkel 9

Kaitse ulatus

1. Disainilahenduse õigusest tulenev kaitse hõlmab kõiki disainilahendusi, mis jätavad asjatundjale ühesuguse üldmulje.
2. Kaitse ulatuse hindamisel võetakse arvesse asjaolusid, mis piirasid disainilahenduse väljatöötamisel autori vabadust.

Artikkel 10

Kaitse algus ja kestus

1. [...] Disainilahenduse õiguse kaitse [...] tekib siis, kui amet selle registreerib.
2. [...] Disainilahenduse registreering kehtib viieaastase perioodi vältel alates registreerimistaotluse esitamise kuupäevast. Õiguse omanik võib **kooskõlas artikliga 32** pikendada [...] **registreeringu kehtivust** veel üheks või mitmeks viieaastaseks perioodiks, kokku kuni 25 aastaks alates registreerimistaotluse esitamise kuupäevast.

Artikkel 11

Õigus registreeritud disainilahendusele

1. Õigus registreeritud disainilahendusele kuulub autorile või tema õigusjärglasele.
2. Kui disainilahenduse on ühiselt välja töötanud kaks või enam isikut, kuulub õigus registreeritud disainilahendusele neile ühiselt.
3. Seevastu **kuulub õigus registreeritud disainilahendusele tööandjale** juhul, kui disainilahenduse on välja töötanud töötaja, täites oma tööülesandeid või tööandja antud juhtnõore, [...] kui teisiti ei ole **asjaomaste poolte vahel** kokku lepitud või liikmesriigi õigusaktidega ette nähtud.

Artikkel 12

Disainilahenduse registreeritud omaniku õiguste eeldamine

Toimingute puhul, mis tehakse keskametis, mis asub territooriumil, kus kaitset taotletakse, ning mis tahes muude toimingute puhul loetakse õigustatud isikuks see isik, kelle nimele disainilahendus on registreeritud, enne registreerimist aga see isik, kelle nimel on taotlus esitatud.

Artikkel 13

Registreerimata jätmise alused

1. Disainilahenduse registreerimisest keeldutakse, kui:

- a) tegemist ei ole disainilahendusega artikli 2 punktis 3 määratletud tähenduses;
- b) disainilahendus ei vasta artikli 8 nõuetele [...];

ba) *(toodud üle artikli 14 lõike 1 punktist g)* **disainilahenduses on väärkasutatud tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklis 6ter loetletud elementi, välja arvatud juhul, kui pädevad asutused on andnud registreerimiseks oma nõusoleku.**

1a. **Iga liikmesriik võib näha ette disainilahenduse registreerimisest keeldumise, kui disainilahenduses on väärkasutatud Pariisi konventsiooni artiklis 6ter loetlemata märke, embleeme ja vapikilpe, mis on asjaomases liikmesriigis erilise avaliku huvi objektiks, välja arvatud juhul, kui pädev asutus on nende registreerimiseks andnud oma nõusoleku kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega.**

1b. **Iga liikmesriik võib näha ette disainilahenduse registreerimisest keeldumise, kui see sisaldab rahvusliku tähtsusega kultuuripärandisse kuuluvate elementide täielikku või osalist reproduktsiooni.**

Artikkel 14
Kehtetuse alused

1. Kui disainilahendus on registreeritud, võib disainilahenduse õiguse kehtetuks tunnistada järgmistel juhtudel:

- a) tegemist ei ole disainilahendusega artikli 2 punktis 3 määratletud tähenduses;
- b) kui disainilahendus ei vasta artiklite 3–8 nõuetele;

ba) kui disainilahendus on registreeritud artikli 13 lõike 1 punkti ba või artikli 13 lõike 1a sätteid rikkudes;

- c) kui [...] disainilahenduse omanikul puudub selleks asjaomase liikmesriigi õigusaktide alusel õigus;
- d) kui disainilahendus on vastuolus varasema disainilahendusega, mis on avalikkusele kättesaadavaks tehtud [...] **enne või pärast** taotluse esitamise kuupäeva, või kui nõutakse prioriteeti, siis disainilahenduse prioriteedikoopäeva, **ning mille kaitse hakkas kehtima kuupäevast, mis eelneb nimetatud kuupäevale:**
 - i) registreeritud ELi disainilahendusena või tulenevalt registreeritud ELi disainilahenduse taotlusest, tingimusel, et disainilahendus registreeritakse;
 - ii) tulenevalt asjaomase liikmesriigi registreeritud disainilahenduse õigusest või nimetatud õiguse taotlusest, tingimusel, et disainilahendus registreeritakse;
 - iii) tulenevalt asjaomases liikmesriigis kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete alusel registreeritud disainilahenduste õigustest või sellise õiguse taotlusest, tingimusel, et disainilahendus registreeritakse;

- e) kui hilisemas disainilahenduses on kasutatud eristavat tähist ning seda tähist reguleerivate liidu õigusaktide või asjaomase liikmesriigi õigusaktide kohaselt on tähise õiguste omanikul õigus selline kasutus keelata;
- f) kui disainilahenduses on loata kasutatud asjaomase liikmesriigi autoriõiguse seadusega kaitstud teost[...];
- g) *välja jäetud (viidud üle artikli 13 **lõike 1** punkti ba)*

1a. Kui disainilahendus on registreeritud, võib iga liikmesriik näha ette disainilahenduse õiguse kehtetuks tunnistamise, kui see sisaldab rahvusliku tähtsusega kultuuripärandisse kuuluvate elementide täielikku või osalist reproduktsiooni.

2. Lõike 1 punktides a ja b sätestatud kehtetuse alustele võivad tugineda järgmised isikud:

- a) iga füüsiline või juriidiline isik;
- b) iga rühm või organ, kes on moodustatud valmistajate, tootjate, teenuseosutajate, kauplejate või tarbijate huvide esindamiseks, kui see rühm või organ võib tema suhtes kohaldatava õiguse alusel olla enda nimel kohtuasjades hagejaks ja kostjaks.

2a. (toodud üle lõikest 5) Lõike 1 punktis ba sätestatud kehtetuse alusele võib tugineda üksnes füüsiline või juriidiline isik, keda väärkasutus puudutab.

3. Lõike 1 punktis c sätestatud kehtetuse alusele võib tugineda üksnes isik, kellel on asjaomase liikmesriigi õigusaktide alusel õigus disainilahendusele.

4. Lõike 1 punktides d, e ja f sätestatud kehtetuse alustele võivad tugineda üksnes järgmised isikud:
- a) [...] **varasema** õiguse taotleja või omanik;
 - b) isikud, kellel on liidu õigusnormide või asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt õigus neid õigusi kasutada;
 - c) litsentsiaat, kellele [...] **varasema õiguse** omanik on loa andnud.
5. *välja jäetud (viidud üle lõikesse 2a)*
6. Disainilahenduse õigust ei või kehtetuks tunnistada, kui lõike 1 punktides d–[...]f osutatud õiguse taotleja või omanik annab enne kehtetuks tunnistamise taotluse või vastuhagi esitamist selge nõusoleku disainilahenduse registreerimiseks.
7. Disainilahenduse õiguse võib kehtetuks tunnistada ka pärast selle kehtivusaja lõppu või sellest loobumist.

Artikkel 15

Kaitse objekt

Kaitse antakse nendele registreeritud disainilahenduse välistunnustele, mis on registreerimistaotluses nähtavalt esitatud.

Artikkel 16

Disainilahenduse õigusest tulenevad õigused

1. Disainilahenduse registreerimine annab selle omanikule ainuõiguse disainilahendust kasutada ning takistada kolmandat isikut seda ilma omaniku loata kasutamast.
2. Lõike 1 alusel võib eelkõige keelata järgmised toimingud:
 - a) kõnealust disainilahendust kasutava või seda sisaldava toote valmistamine, pakkumine, turule laskmine või kasutamine;
 - b) punktis a osutatud toote importimine või eksportimine;
 - c) punktis a osutatud toote ladustamine punktides a ja b nimetatud eesmärkidel;
 - d) sellise andmekandja või tarkvara loomine, allalaadimine, kopeerimine ja jagamine või levitamine, mis salvestab disainilahenduse eesmärgiga võimaldada valmistada punktis a osutatud toodet.

3. [...]Registreeritud disainilahenduse õiguse omanikul **on** õigus takistada kolmandaid isikuid toomast kaubandustegevuse käigus kolmandatest riikidest liikmesriiki, kus disainilahendus on registreeritud, tooteid, mida ei lasta selles liikmesriigis vabasse ringlusse, kui disainilahendus sisaldub nendes toodetes või seda kasutatakse nendel toodetel identsena või kui disainilahendust ei ole võimalik olulistest aspektides sellistest toodetest eristada ja luba ei ole antud.

Esimeses lõigus osutatud õigus lõpeb, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 608/2013 kohaselt algatatud menetluses, mille eesmärk on teha kindlaks, kas registreeritud disainilahenduse õigust on rikutud, esitab toote deklarant või valdaja tõendeid selle kohta, et registreeritud disainilahenduse omanikul ei ole õigust keelata lõppsihtriigis toodete turule laskmist.

Artikkel 17

Kehtivuse eeldus

1. Rikkumismenetluses eeldatakse registreeritud disainilahenduse õiguse omaniku kasuks, et artiklites 3–8 osutatud registreeritud disainilahenduse õiguse õigusliku kehtivuse nõuded on täidetud **ning et disainilahenduse õigus ei ole registreeritud artikli 13 lõike 1 punkti ba sätteid rikkudes.**
2. Lõikes 1 osutatud kehtivuse eeldus on ümberlükatav asjaomase liikmesriigi jurisdiktsioonis kättesaadavate menetluslike vahenditega, sealhulgas vastuhagidega.

Artikkel 18

Disainilahenduse õigusest tulenevate õiguste piirangud

1. Disainilahenduse õigusest selle registreerimisel tulenevaid õigusi ei kohaldata:
 - a) toimingute suhtes, mis on tehtud eraviisiliselt ja millel ei ole kaubanduslikku eesmärki;
 - b) toimingute suhtes, mis on tehtud katselistel eesmärkidel;
 - c) tsiteerimiseks või õppeotstarbeks reprodutseerimise suhtes;
 - d) toimingute suhtes, mille eesmärk on tuvastada toode kui õiguste omaniku disainilahendus või viidata tootele kui õiguste omaniku disainilahendusele;
 - e) toimingute suhtes, mis on tehtud kommenteerimise, kriitika või paroodia eesmärgil;
 - f) ajutiselt asjaomase liikmesriigi territooriumile sisenevate teises riigis registreeritud laevade ja õhusõidukite seadmete suhtes;
 - g) nimetatud sõidukite remondiks vajalike varuosade asjaomasesse liikmesriiki importimise suhtes;
 - h) nimetatud sõidukite remondi suhtes.
2. Lõike 1 punkte c, d ja e kohaldatakse üksnes juhul, kui toimingud on kooskõlas õiglase kaubandustavade ega piira disainilahenduse tavapärast kasutamist põhjendamatult, ning punkti c puhul, kui mainitakse selle toote päritolu, milles disainilahendus sisaldub või millel seda kasutatakse.

Artikkel 19

Remondiklausel

1. Kaitset ei anta registreeritud disainilahendusele, mis moodustab koostisosa mitmeosalises tootes, mille välimusest sõltub koostisosa disainilahendus, ja mida kasutatakse artikli 16 lõike 1 tähenduses üksnes selle mitmeosalise toote remontimisel, et taastada selle algne välimus.
2. Lõikele 1 ei saa tugineda mitmeosalise toote koostisosa tootja või müüja, kes ei ole tootele kantud selge ja nähtava märkega või muul sobival viisil tarbijat teavitanud mitmeosalise toote remontimisel kasutatava toote **kaubanduslikust** päritolust, et tarbija saaks teha teadliku valiku konkureerivate toodete vahel, mida saab remontimisel kasutada.
3. Kui käesoleva direktiivi [...] **jõustumise** ajal on liikmesriigi siseriiklikus õiguses ette nähtud disainilahenduste kaitse lõike 1 tähenduses, jätkab liikmesriik erandina lõikest 1 kuni [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev = kümme aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] sellise kaitse pakkumist disainilahendustele, mille registreerimist on taotletud enne käesoleva direktiivi jõustumist.

Artikkel 20
Õiguste lõppemine

Disainilahenduse õigusest selle registreerimisel tulenevad õigused ei hõlma toiminguid seoses tootega, mis sisaldab või mille puhul on kasutatud disainilahenduse õigusega kaitstud disainilahendust, kui toote on liidus turule toonud disainilahenduse õiguse omanik või seda on tehtud tema nõusolekul.

Artikkel 21

Registreeritud disainilahenduse varasemast kasutamisest tulenevad õigused

1. Varasemast kasutamisest tulenev õigus on igal kolmandal isikul, kes suudab tõendada, et ta on heauskselt asunud asjaomases liikmesriigis kasutama sellist registreeritud disainilahendusena kaitstavat disainilahendust, mis ei ole nimetatu pealt kopeeritud, või on teinud selleks tegelikke ja olulisi ettevalmistusi enne taotluse esitamise kuupäeva või kui nõutakse prioriteeti, enne prioriteedikuupäeva.
2. Varasemast kasutamisest tulenev õigus tähendab kolmanda isiku jaoks õigust kasutada disainilahendust sel eesmärgil, milleks see on juba kasutusele võetud või milleks on tehtud tegelikke ja olulisi ettevalmistusi enne registreeritud disainilahenduse õiguse taotluse esitamise kuupäeva või enne prioriteedikuupäeva.

Artikkel 22

Suhe õiguskaitse muude vormidega

Käesoleva direktiivi sätted ei mõjuta registreerimata disainilahenduste õigusega [...] **seotud liidu õigusaktide sätete või** kaubamärkide või muude eristavate tähiste, patentide ja kasulike mudelite, kirjatüüpide, tsiviilvastutuse või kõlvatu konkurentsiga seotud liidu või asjaomase liikmesriigi õigusaktide sätete kohaldamist.

Artikkel 23

Suhe autoriõigusega

Disainilahendus, mida kaitstakse vastavalt käesolevale direktiivile liikmesriigis registreeritud või liikmesriigi suhtes kehtiva disainilahenduse õigusega, on kaitsekõlblik ka autoriõiguse alusel alates kuupäevast, mil disainilahendus on loodud või mis tahes kujul fikseeritud, tingimusel, et on järgitud [...] autoriõiguse norme.

Artikkel 24

Registreerimissümbol

Registreeritud disainilahenduse omanik võib teavitada üldsust sellest, et disainilahendus on registreeritud, märkides tootele, milles disainilahendus sisaldub või millel seda kasutatakse, ringi sisse paigutatud D-tähe. Sellisele disainilahenduse teatele võib lisada disainilahenduse registreerimisnumbri või hüperlingi disainilahenduse registrikandele.

3. PEATÜKK

MENETLUSED

Artikkel 25

Taotlusele esitatavad nõuded

1. Disainilahenduse registreerimise taotlus sisaldab vähemalt järgmist:
 - a) registreerimistaotlus;
 - b) andmed taotleja identifitseerimiseks;
 - c) reprodutseerimiseks sobiv **piisavalt selge** disainilahenduse kujutis, mis võimaldab selgelt eristada kõiki selle objekti üksikasju, millele kaitset taotletakse, ja mida saab avaldada **ning mis võimaldab kindlaks teha objekti, millele kaitset taotletakse;**
 - d) viide nendele toodetele, milles või millel kasutamiseks on disainilahendus ette nähtud.
2. Disainilahenduse registreerimise taotluse esitamisel tuleb tasuda asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud lõiv.
3. Lõike 1 punktis d osutatud viide toodetele ei mõjuta disainilahenduse kaitse ulatust. See kehtib ka disainilahenduse kujutist selgitava kirjelduse **ja selles sisalduvate suuliste lahtiütluste** kohta, kui liikmesriik on sellise kirjelduse ette näinud.

Artikkel 26

Disainilahenduse kujutis

1. *välja jäetud*
2. [...] **Disainilahendus tuleb esitada** visuaalse reproduktsiooni ükskõik millises vormis, kas mustvalgena või värviliselt. Reproduktsioon võib olla staatiline, dünaamiline või animeeritud ning teostatud mis tahes sobival viisil, kasutades üldkättesaadavat tehnoloogiat, sealhulgas jooniseid, fotosid, videoid või arvutipilti/modelleerimist.
3. Reproduktsioonil peavad olema esitatud selle disainilahenduse kõik aspektid, millele kaitset taotletakse, ühes või mitmes vaates. Selleks et täpsustada disainilahenduse konkreetseid tunnuseid, võib täiendavalt esitada ka muid vaateid. [...]
 - a) *välja jäetud*
 - b) *välja jäetud*
 - c) *välja jäetud*
 - d) *välja jäetud*
4. Kui kujutis sisaldab disainilahenduse eri reproduktsioone või rohkem kui ühte vaadet, peavad need olema üksteisega kooskõlas ja registreerimise ese määratakse kindlaks nende vaadete või reproduktsioonide kõigi visuaalsete elementide põhjal kokku.
5. Disainilahendus tuleb esitada eraldi, kõik muud elemendid tuleb välistada. [...]

6. Elementide puhul, millele kaitset ei taotleta, tuleb loobumine visuaalselt tähistada. [...] Kõiki selliseid visuaalseid lahtiütlosti tuleb kasutada järjepidevalt.
7. *välja jäetud*
8. Liikmesriikide tööstusomandi õiguskaitse keskametid ja Beneluxi intellektuaalomandi büroo teevad omavahel ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametiga koostööd, et kehtestada ühtsed standardid, mida kohaldatakse disainilahenduse kujutise nõuete ja kujutamise vahendite suhtes, eelkõige seoses kasutatavate vaadete liigi ja arvuga, vastuvõetavate visuaalsete lahtiütluste liigiga ning disainilahenduste reprodutseerimiseks, säilitamiseks ja esitamiseks kasutatavate vahendite tehniliste kirjeldustega, nagu asjaomaste elektrooniliste failide vormingud ja suurus.

Artikkel 27

Koondtaotlused

Mitme disainilahenduse kohta võib esitada ühe koondtaotluse registreeritud disainilahenduste saamiseks. Selle võimaluse suhtes ei kehti tingimus, et tooted, millesse disainilahendused kavatsetakse lisada või millel neid kavatsetakse kasutada, peavad kuuluma rahvusvahelise tööstusdisainilahenduste klassifikatsiooni samasse klassi.

Artikkel 28

Taotluse esitamise kuupäev

1. Disainilahenduse taotluse esitamise kuupäevaks loetakse kuupäev, mil taotleja esitab keskametile dokumendid, mis sisaldavad artikli 25 lõike 1 punktides a–c ette nähtud teavet.
- 1a. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, võib taotluse esitamise kuupäeva määrata, kui puudub üks või mitu artiklis 26 nõutavat elementi, tingimusel et disainilahenduse kui terviku kujutis on piisavalt selge artikli 25 lõike 1 punkti c tähenduses.**
2. Lisaks võivad liikmesriigid ette näha, et taotluse esitamise kuupäeva määramine sõltub artikli 25 lõikes 2 osutatud lõivu tasumisest.

Artikkel 29

Sisulise kontrolli ulatus

Kontrollides, kas disainilahenduse taotlus vastab registreerimise tingimustele, piirduvad keskametid artiklis 13 osutatud registreerimata jätmise sisuliste aluste puudumisega.

Artikkel 30

Avaldamise edasilükkamine

1. Registreeritud disainilahenduse taotleja võib taotluse esitamisel paluda, et registreeritud disainilahenduse avaldamine lükataks taotluse esitamise kuupäevast, või kui nõutakse prioriteeti, siis prioriteedikuupäevast arvates **kuni** 30 kuu võrra edasi.
 2. Pärast registreerimist ei ole disainilahendus, selle kujutis ega ükski taotlusega seotud toimik avalik, kui kolmandate isikute õigustatud huve kaitsvatest siseriiklikest õigusnormidest ei tulene teisiti.
 3. Avaldatakse teade registreeritud disainilahenduse avaldamise edasilükkamise kohta.
 4. Edasilükkamistähtaja möödumisel või õiguse omaniku taotlusel enne seda teeb amet avalikkusele kättesaadavaks kõik registrikanded ja taotlusega seotud toimiku ning avaldab registreeritud disainilahenduse.
- 4a. Õiguse omanik võib takistada lõikes 4 osutatud registreeritud disainilahenduse avaldamist, esitades taotluse registreeritud disainilahendusest loobumiseks.**
- 4b. Erandina lõigetest 4 ja 4a võivad liikmesriigid sätestada, et keskamet avaldab registreeritud disainilahenduse üksnes õiguse omaniku taotlusel. Kui liikmesriik näeb ette avaldamislõivu tasumise, võib asjaomase lõivu laekumist lugeda käesoleva lõike esimeses lauses osutatud taotluseks.**

Artikkel 31

Kehtetuks tunnistamise kord

1. Ilma et see mõjutaks poolte õigust kohtulikule edasikaebamisele, [...] **võivad** liikmesriigid **kehtestada** oma keskametites tõhusa ja kiire haldusmenetluse registreeritud disainilahenduse õiguse kehtetuks tunnistamiseks.
2. **Lõikes 1 osutatud** disainilahenduse õiguse kehtetuks tunnistamise haldusmenetluses nähakse ette, et disainilahenduse õigus tunnistatakse kehtetuks vähemalt ühel järgmistest alustest:
 - a) disainilahendust ei oleks pidanud registreerima, sest see ei vasta artikli 2 punktis 3 sätestatud määratlusele või artiklites 3–8 sätestatud nõuetele;
aa) disainilahendust ei oleks pidanud registreerima, sest see rikub artikli 13 lõike 1 punkti ba sätteid;
 - b) disainilahendust ei oleks pidanud registreerima, sest oli olemas varasem disainilahendus artikli 14 lõike 1 punkti d tähenduses.
3. Haldusmenetlusega nähakse ette, et [...] järgmistel isikutel on õigus esitada kehtetuks tunnistamise taotlus:
 - a) lõike 2 punkti a puhul artikli 14 lõikes 2 osutatud isikud, rühmad või organid;
aa) lõike 2 punkti aa puhul artikli 14 lõikes 2a osutatud füüsiline või juriidiline isik;
 - b) lõike 2 punkti b puhul **vähemalt** artikli 14 lõike [...] **4 punktides a ja b** osutatud isikud.

Artikkel 32

Pikendamine

1. Disainilahenduse registreeringu kehtivust pikendatakse disainilahenduse õiguse omaniku või õigusnormide või lepingu kohaselt selleks volitatud isiku taotlusel, kui on tasutud pikendamislõiv. Liikmesriigid võivad lisaks sätestada, et pikendamislõivu laekumine loetakse selliseks taotluseks.
2. Keskamet [...] **võib** registreeringu kehtivuse lõppemisest disainilahenduse õiguse omanikule **teatada** vähemalt kuus kuud enne kõnealuse kehtivuse lõppemist. [...]
3. Pikendamistaotlus esitatakse ja pikendamislõiv tasutakse vähemalt [...] **kuuekuulise perioodi jooksul vahetult** enne registreeringu kehtivuse lõppemist. Kui seda ei tehta, võib taotluse esitada ka kuue kuu jooksul, mis järgnevad vahetult registreeringu kehtivuse lõppemisele või sellele järgnenud registreeringu pikenduse lõppemisele. Pikendamislõiv ja lisatasu tuleb tasuda kõneluse täiendava perioodi jooksul.
4. Kui tegemist on koondtaotlusega ja makstud pikendamislõivud ei ole piisavad, et katta kõiki disainilahendusi, mille pikendamist taotletakse, siis pikendatakse **nende disainilahenduste** registreeringut, [...] **mille puhul** on selge, [...] **et** makstud summa on **nende katmiseks** ette nähtud.
5. Pikendamine jõustub järgmisel päeval pärast senise registreeringu kehtivuse lõppu. Pikendamise kohta tehakse registrisse kanne.

Artikkel 33

Teavevahetus keskametiga

Menetlusosalised või vajaduse korral nende esindajad määravad ametliku aadressi, mille kaudu toimub kogu ametliku teabe vahetamine keskametiga. Liikmesriikidel on õigus nõuda, et selline ametlik aadress asuks Euroopa Majanduspiirkonnas.

4. PEATÜKK
HALDUSKOOSTÖÖ

Artikkel 34

Koostöö disainilahenduste registreerimise, haldamise ja kehtetuks tunnistamise valdkonnas

Keskametitel on vabadus teha tulemuslikku koostööd omavahel ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametiga, et edendada tavade ja vahendite ühtlustamist disainilahenduste läbivaatamise, registreerimise ja kehtetuks tunnistamise valdkonnas.

Artikkel 35

Koostöö muudes valdkondades

Keskametitel on vabadus teha tulemuslikku koostööd omavahel ja Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametiga lisaks artiklis 34 osutatud valdkondadele kõigis oma tegevusvaldkondades, mis on seotud disainilahenduste kaitsmisega liidus.

5. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 36

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad artiklite 2, 3 ja 6, artiklite 10–19, artikli 21, artiklite 23–**30 ja 32**–33 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisada kuupäev = **36** kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva*]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Samuti lisavad liikmesriigid märkuse, et kehtivates õigus- ja haldusnormides esinevaid viiteid käesoleva direktiiviga kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi ning sellise märkuse sõnastuse näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 37

Kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 98/71/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev = artikli 36 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud kuupäevale järgnev päev], ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi, mis on seotud käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajaga, mis on sätestatud I lisas.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 38

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikleid 4 ja 5, artikleid 7–9, artikleid 20 ja 22 kohaldatakse alates... [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev = artikli [38] lõike 1 esimeses lõigus osutatud kuupäevale järgnev päev].

Artikkel 39

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

Liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtpäev

(osutatud artiklis 37)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev
98/71/EÜ	28. oktoober 2001

II LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 98/71/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikli 1 sissejuhatav lause	Artikli 2 sissejuhatav lause
-	Artikli 2 punktid 1 ja 2
Artikli 1 punkt a	Artikli 2 punkt 3
Artikli 1 punkt b	Artikli 2 punkt 4
Artikli 1 punkt c	Artikli 2 punkt 5
Artikkel 2	Artikkel 1
Artiklid 3–10	Artiklid 3–10
-	Artiklid 11 ja 12
Artikkel 11	Artiklid 13 ja 14
-	Artikkel 15
Artikli 12 lõige 1	Artikli 16 lõige 1 ja lõike 2 punktid a, b ja c
-	Artikli 16 lõike 2 punkt d
-	Artikli 16 lõige 3
Artikli 12 lõige 2	-
-	Artikkel 17

Artikli 13 lõike 1 punktid a, b ja c	Artikli 18 lõike 1 punktid a, b ja c
-	Artikli 18 lõike 1 punktid d ja e
Artikli 13 lõike 2 punktid a, b ja c	Artikli 18 lõike 1 punktid f, g ja h
-	Artikli 18 lõige 2
Artikkel 14	-
Artikkel 15	Artikkel 20
-	Artikkel 21
Artikkel 16	Artikkel 22
Artikkel 17	Artikkel 23
-	Artiklid 24–35
Artikkel 18	-
Artikkel 19	Artikkel 36
-	Artikkel 37
Artikkel 20	Artikkel 38
-	I lisa
-	II lisa